

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการถือคืนธนบัตรออกใช้เนื่องจากการขายทองคำทุนสำรองเงินตรา  
ตามพระราชบัญญัติจัดสรรทุนสำรองเงินตราเพื่อบูรณะประเทศ พ.ศ. ๒๕๘๙

หนังสือเลขที่การคณะรัฐมนตรี ที่ ๘๒๕๐/๒๕๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๙๐  
ความว่ากระทรวงการคลังได้ส่งปัญหาการถอนคืนธนบัตรออกใช้เนื่องจากการขายทองคำทุน  
สำรองเงินตราตามพระราชบัญญัติจัดสรรทุนสำรองเงินตราเพื่อบูรณะประเทศ พ.ศ. ๒๕๘๙ มา  
ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ปัญหามีดังนี้คือ

(๑) จำนวนธนบัตรที่จะถอนคืนจากการจำหน่ายทุนสำรองเงินตรานี้จะเป็น  
จำนวนเท่ากับราคาทุนสำรองเงินตราที่ขายได้ทั้งหมด หรือจะเป็นจำนวนเท่ากับค่าของทองคำใน  
เงินบาทที่เทียบเท่าไว้บาทหนึ่งเท่ากับทองคำบริสุทธิ์น้ำหนัก ๐.๐๙๐๒๙ กรัม

(๒) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขายทุนสำรองเงินตรานั้น จะหักจากเงินจำนวนใด  
จำนวนหนึ่งในข้อ (๑) ก่อน เหลือเท่าใดจึงจะถอนธนบัตรออกใช้เท่าจำนวนนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว  
ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ข้อ (๑)

ในการพิจารณา เมื่อได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงการคลังที่มาร่วมประชุม  
แล้ว เป็นที่เข้าใจว่าปัญหาในเรื่องนี้มีเฉพาะเรื่องดอลลาร์สหรัฐอเมริกาคณะกรรมการกฤษฎีกาจึง  
เห็นว่า เฉพาะปัญหาเรื่องดอลลาร์สหรัฐอเมริกานี้จึงไม่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติเงินตรา  
พุทธศักราช ๒๕๗๑ จริงอยู่ตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช  
๒๕๗๑ เมื่อได้จำหน่ายทุนสำรองไปแล้วจะต้อง "ถอนธนบัตรเป็นจำนวนเงินเท่ากันกลับคืนเข้ามาจาก  
ธนบัตรออกใช้" แต่พึงสังเกตว่าการจำหน่ายทองคำทุนสำรองในเรื่องนี้ ได้กระทำไปโดยอาศัย  
อำนาจตามความในพระราชบัญญัติจัดสรรทุนสำรองเงินตราเพื่อบูรณะประเทศ พ.ศ. ๒๕๘๙  
มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า "เพื่อประโยชน์ที่จะให้มีเงินปรัวรรตดอลลาร์สหรัฐอเมริกาโดยพลัน และ  
เพื่อลดจำนวนธนบัตรที่จำหน่าย ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจขายทองคำซึ่งมีอยู่ในทุน  
สำรองที่ได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช ๒๕๗๑ ได้เป็น ปริมาณไม่เกิน  
๑๐,๘๘๖,๐๐๐ กรัมบริสุทธิ์" และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวนี้ได้บัญญัติต่อไปว่า  
"ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นค่าแห่งผลิตผลไทยที่ส่งไปขายในสหรัฐอเมริกาอันจะได้มาตาม

ส่งพร้อมหนังสือที่ น. ๑๐๙๔/๒๕๙๐ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๙๐

กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินนั้น ต้องส่งคืนเงินทุนสำรองที่ได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช ๒๔๗๑ แทนทองคำที่ขายไปตามความในมาตราก่อนเป็นจำนวนเท่ากับราคาทองคำ ๗,๙๙๘,๐๐๐ กรัมบริสุทธิ์ ภายในเวลาสิบสองเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดสรรดอลลาร์สหรัฐอเมริกาที่ได้มานั้นส่งเงินทุนสำรองเป็นครั้งคราว” ดั่งนี่ย่อมเห็นได้ชัดว่า ปัญหาที่จะต้องพิจารณาจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับจำนวนดอลลาร์สหรัฐอเมริกานั้นจะต้องส่งคืนเงินทุนสำรองแทนทองคำที่ขายไปตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดสรรทุนสำรองเงินตราเพื่อบูรณะประเทศ พ.ศ.๒๔๘๙ โดยเฉพาะ หากเกี่ยวกับจำนวนธนบัตรที่จะต้องถอนคืนจากธนบัตรออกใช้ตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช ๒๔๗๑ ไม่

ในส่วนที่เกี่ยวกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกาอันจะต้องส่งคืนเงินทุนสำรองแทนทองคำที่ขายไปตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวข้างต้นนั้น ปัญหาที่อยู่ที่ว่าจะต้องส่งคืนเงินทุนสำรองเป็นจำนวนเท่ากับราคาทองคำที่ขายไป หรือเป็นจำนวนเท่ากับค่าของทองคำในเงินบาทที่เทียบค่าไว้บาทหนึ่งเท่ากับทองคำบริสุทธิ์น้ำหนัก ๐.๐๙๐๒๙ กรัม

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ความในมาตรา ๔ ดังกล่าวที่ว่า “ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา.....นั้น ต้องส่งคืนเงินทุนสำรอง... แทนทองคำที่ขายไป” เฉพาะอย่างยิ่งข้อความตอนที่ได้ขีดสัจญ์ประกาศไว้ย่อมแสดงโดยชัดแจ้งอยู่แล้วว่า จำนวนดอลลาร์สหรัฐอเมริกาอันจะต้องส่งคืนเงินทุนสำรองนั้น จักต้องกำหนดตามจำนวนดอลลาร์ที่ได้มาจากการขายทองคำไป นอกจากนี้ยังได้ความเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลังว่า ในการขายทองคำนั้น เป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันเสมอว่า จะต้องมีการเสียค่าธรรมเนียม (Handling Charge) โดยผู้ขายเป็นฝ่ายต้องเสีย และในการขายทองคำทุนสำรองเงินตราขายนี้ก็ต้องเสียค่าธรรมเนียมเช่นนั้นด้วยเหมือนกัน เมื่อเป็นเช่นนั้น จำนวนดอลลาร์ที่ได้มาจากการขายทองคำไปดังกล่าวมาแล้วก็ต้องถือตามจำนวนสุทธิ ไม่ใช่ถือตามราคาทั้งหมดที่คำนวณตามอัตราขาย โดยเหตุนี้ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาอันจะต้องส่งคืนเงินทุนสำรองตามความในมาตรา ๔ ดังกล่าวจึงต้องเป็นจำนวนเท่ากับจำนวนสุทธิแห่งทองคำที่ขายไป หากใช้เป็นจำนวนเท่ากับค่าของทองคำในเงินบาทที่เทียบค่าไว้บาทหนึ่งเท่ากับทองคำบริสุทธิ์น้ำหนัก ๐.๐๙๐๒๙ กรัม ไม่

ข้อ (๒)

“ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขายทุนสำรองเงินตรา” ในข้อนี้ ได้ความตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลังว่า หมายถึงค่าธรรมเนียมที่ต้องเสียในการขายทองคำ (Handling Charge) ดังกล่าวมาแล้วในข้อ (๑) อย่างหนึ่ง กับค่าใช้จ่ายในการขนทองคำอีกอย่างหนึ่ง เมื่อเช่นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่าสำหรับค่าธรรมเนียมที่ต้องเสียในการขายทองคำนั้น ต้องหักออกจากราคาทั้งหมดแห่งทองคำที่ขายไป ส่วนค่าใช้จ่ายในการขนทองคำนั้นจะหักจากราคาทองคำที่ขายไปหาได้ไม่ เพราะมีสภาพเป็นค่าใช้จ่ายในราชการของกระทรวงการคลัง

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขที่การ

คณะกรรมการกฤษฎีกา  
 ธันวาคม ๒๕๕๐